

СТАНОВИЩЕ

на доцент д-р Боян Йорданов Кулов,

от Национален институт по геофизика, геодезия и география – БАН

Относно:

Дисертационен труд под заглавие: „**Системен анализ на хоризонталната мрежа от административно-териториални единици в България**” за присъждане на научната и образователна степен „доктор” в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.4 Науки за земята, шифър 01.08.02 „Икономическа и социална география” на **Румен Петров Недков, дисертант на самостоятелна подготовка** в Геолого-географския факултет на СУ „Кл. Охридски”

Постъпилата документация на кандидата е в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото прилагане.

Дисертационният труд от общо 197 страници е отлично структуриран и се състои от следните елементи: списък на съкращенията, въведение, три глави с изводи след всяка глава, заключение, библиографска справка и четири таблици, наречени приложения, в края на труда. В същото време други девет таблици са включени в 167-те страници на самия текст. Неясно е по каква причина и признак са разделени таблиците в края на текста от останалите? Текстът включва още пет фигури, изработени от автора и 11 карто-схеми, които са неправилно наречени от автора карти, не са негово дело и служат по-скоро за илюстрация.

Използваната литература се състои от 261 библиографски единици и интернет адреси, разделени в статии и монографии, аналитични доклади, нормативни, стратегически и планови документи и източници на статистическа информация. Интернет ресурсите, наречени адреси, не са коректно цитирани и някои от тях не водят до съответното цитирано съдържание. За съжаление, само 14 статии и книги са на английски език, като едва шест от тях са издадени през последните 15 години. Предлагаме на вниманието на автора две публикации, които биха били от полза при разработването на тази тема:

Koulov, B. Tendencies in the Administrative Territorial Development of Bulgaria (1878-1990). *Tijdschrift voor Economische/Sociale Geografie*, 83:5, 1992 (цитирана 11 пъти).

Кулов, Б. Приложение на системния подход в териториалното прогнозиране на Бургаската индустриална териториална система. *Проблеми на географията*, 4, 1986.

Освен с безспорната си актуалност, дори злободневност, по отношение на геопространственото развитие на България, дисертационният труд прави отлично впечатление с все по-рядко срещаното напоследък в българската географска наука широко използване на най-съвременната руско-езична специализирана литература. Трябва да се избягват правописните грешки, включително, но не само, в заглавието на дисертацията, както и пунктуационни недостатъци, включително в подзаглавията. Има и неправилно използване на научни термини, напр. „*корелационни* връзки между административните и другите селищни функции” (стр.15)

Представен е и автореферат от 60 страници, който излишно включва съдържанието на дисертационния труд, както и съкращенията и приложенията към него. Освен общата характеристика на изследването, авторефератът съдържа и справка за приносите и списък на публикациите на докторанта по темата на дисертационния труд. Похвален е фактът, че г-н Румен Недков представя резултатите от изследването си и публикува две статии по темата в университетски издания извън звеното, което го обучава – съответно в Шумен и Велико Търново. Препоръчително е оттук-нататък неговата научно-публикационна активност да се насочи и към реферирани издания.

Обектът и целта на научното изследване са формулирани правилно. Необходимо е да се конкретизира предметът на изследване, тъй като се изучава специално административно-териториалния аспект на българското национално пространство. Хоризонталната природно-социална структура на пространството би била обект на много по-обемно изследване. Съществува известно разминаване между заявления в началото на труда и използвания методически инструментариум, например, картографски метод не е използван. Въпреки доброто познаване на литературата по въпроса, на определени места докторантът не доказва недвусмислено, че ясно разграничава системния подход и системния анализ, като метод, елемент от този подход (стр. 16 - подзаглавието).

Приемам справката за научните приноси на дисертационния труд със съществени забележки. Всички приноси имат нужда от значителна конкретизация, с оглед възможността за сравнение на получените от автора резултати с досега съществуващите национални и дори световни научни достижения в тази област.

Съкращаването на броя на приносите, както и тяхното разграничаване и типизация по отношение на техния приложен или теоретичен характер, би разкрила по-успешно достоинства на предложения труд. От методологична гледна точка, в принос 1 предложеният подход трябва да бъде поставен преди алгоритъма за изследване на административно-териториалното устройство (АТУ). Задължително трябва да се опише какво ново качество се постига с тяхното използване, за да може да се оцени дали те действително имат приносен характер. Трудно ми е да се съглася със заявката на автора за приноси по отношение определенията на използваните в дисертационния труд основни понятия (принос 2). Това се отнася особено за понятието „система”, което по принцип дори не е обект на неговото изследване.

В принос 5 се споменава, че са разкрити и доказани връзки между: 1. социално-икономическите и демографските промени в България след 1990 г. и тези в АТУ, както и 2. АТУ и регионалното развитие, но тези връзки не са конкретизирани и характеризирани в достатъчна степен, за да може се установи има ли и какво точно е новото в тях, а и в посочения принос. Шестият принос звучи по-скоро като пожелание, отколкото като подчертаване на достоинства и нови качества на получените резултати по отношение на оптимизацията на АТУ на България.

В заключение, дисертантът е се е запознал, обобщил, анализирал и оценил значителна по обем научна литература и демонстрира необходимите качества за самостоятелно разработване на научно изследване и формулиране на съответни изводи. Представеният материал отговаря на изискванията за дисертационен труд, поради което моето становище е положително. Предлагам на членовете на почитаемото Научно жури да присъдят на кандидата, **Румен Петров Недков**, образователната и научна степен „доктор” по Икономическа и социална география.

23. 12. 2015 г.

София

Изготвил:

Б. Кулов